

Сборник съдебна практика

Съединени дела C-508/18 и C-82/19 PPU

OG

и

PI

(Преюдициални запитвания,
отправени от Supreme Court и High Court (Ирландия))

Решение на Съда (голям състав) от 27 май 2019 година

„Преюдициално запитване — Спешно преюдициално производство — Полицейско и съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси — Европейска заповед за арест — Рамково решение 2002/584/ПВР — Член 6, параграф 1 — Понятие „издаващ съдебен орган“ — Европейска заповед за арест, издадена от прокуратура на държава членка — Статут — Съществуване на връзка на подчиненост по отношение на орган на изпълнителната власт — Правомощие на министъра на правосъдието да дава конкретно указание — Липса на гаранция за независимост“

1. *Полицейско сътрудничество — Съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси — Рамково решение относно европейската заповед за арест и процедурите за предаване между държавите членки — Понятие „издаващ съдебен орган“ по смисъла на член 6, параграф 1 от Рамковото решение — Несъдебни органи на държава членка, които участват в наказателното правораздаване на тази държава членка — Включване — Понятие за орган, който участва в наказателното правораздаване — Прокуратура, компетентна да провежда преследване срещу лице, заподозряно в извършването на престъпление — Включване (член 1, параграф 1 и член 6, параграф 1 от Рамково решение 2002/584 на Съвета, изменено с Рамково решение 2009/299)*

(вж. т. 49—63)

2. *Полицейско сътрудничество — Съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси — Рамково решение относно европейската заповед за арест и процедурите за предаване между държавите членки — Понятие „издаващ съдебен орган“ по смисъла на член 6, параграф 1 от Рамковото решение — Прокуратура, компетентна да провежда преследване срещу лице, заподозряно в извършването на престъпление — Включване — Условия — Необходимост този орган да бъде независим от изпълнителната власт — Необходимост решението за издаване на европейска заповед за арест да може да подлежи на обжалване по съдебен ред*

(член 6 от Хартата на основните права на Европейския съюз; член 1, параграф 3 и член 6, параграф 1 от Рамково решение 2002/584 на Съвета, изменено с Рамково решение 2009/299)

(вж. т. 67—75, 88 и 90 и диспозитива)

Резюме

Прокуратурите в Германия не предоставят достатъчна гаранция за независимост от изпълнителната власт, за да могат да издават европейска заповед за арест

По съединените дела, по които на 27 май 2019 г. е постановено решението OG и PI (Прокуратури на Любек и Цвикау) (C-508/18 и C-82/19 PPU), големият състав на Съда приема, че понятието „издаващ съдебен орган“ по смисъла на член 6, параграф 1 от Рамково решение 2002/584/ПВР¹, орган, който е компетентен да издаде европейска заповед за арест, не обхваща прокуратурите на държава членка, които са изложени на риск да получават пряко или косвено конкретни разпореждания или указания от страна на изпълнителната власт, като министъра на правосъдието, при приемането на решение за издаване на европейска заповед за арест. За сметка на това в решение PF (Главен прокурор на Литва) (C-509/18), постановено също от голям състав и на същата дата, Съдът приема, че същото понятие обхваща главния прокурор на държава членка, който е компетентен да провежда наказателни преследвания, като същевременно в структурно отношение е независим от съдебната власт, и чийто статут в тази държава членка му предоставя гаранция за независимост по отношение на изпълнителната власт при издаването на европейска заповед за арест.

По тези различни дела се разглежда изпълнението на европейски заповеди за арест в Ирландия, издадени от германските прокуратури във връзка с наказателно преследване съответно срещу литовски гражданин (дело OG) и срещу румънски гражданин (дело PI), както и на европейска заповед за арест, издадена от главния прокурор на Литва във връзка с наказателно преследване срещу литовски гражданин (дело PF).

Във всяко от тези решения Съдът най-напред припомня, че понятието „съдебен орган“ по смисъла на член 6, параграф 1 от Рамково решение 2002/584 изисква самостоятелно тълкуване и че това понятие не обозначава единствено съдиите или юрисдикциите на дадена държава членка, а трябва да се разбира като обхващащо по-общо органите, участващи в наказателното правораздаване в тази държава членка, за разлика по-специално от министерствата или полицейските служби, които принадлежат към изпълнителната власт. Така посоченото понятие може да включва органите на дадена държава членка, които, без да е задължително да бъдат съдии или юрисдикции, участват в наказателното правораздаване на тази държава членка. В това отношение, доколкото европейската заповед за арест улеснява свободното движение на съдебните решения, предхождащи присъдата, които са свързани с провеждането на наказателното преследване, органите, които съгласно националното право са компетентни да приемат такива решения, биха могли да попаднат в приложното поле на Рамково решение 2002/584. При това положение орган като прокуратура или прокурор, който разполага с компетентност в рамките на наказателното производство да провежда преследване срещу лице,

¹ Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета от 13 юни 2002 година относно европейската заповед за арест и процедурите за предаване между държавите членки (ОВ L 190, 2002 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 6, стр. 3).

заподозряно в извършването на престъпление, с цел то да бъде изправено пред съд, трябва да се счита за орган, участващ в правораздаването на съответната държава членка, като Съдът счита, че случаят е такъв, що се отнася съответно до прокуратурата в Германия (дела OG и PI) и до главния прокурор на Литва (дело PF).

По-нататък Съдът припомня, че системата на европейската заповед за арест съдържа защита на две равнища на процесуалните и основните права, от които трябва да се ползва издирваното лице. Към съдебната защита, предвидена на първото равнище, при приемането на националното решение, каквато е националната заповед за арест, се добавя тази, която трябва да се осигури на второто равнище, при издаването на европейската заповед за арест. Що се отнася до мярка като издаването на европейска заповед за арест, която е от естество да засегне правото на свобода на съответното лице, закрепено в член 6 от Хартата на основните права на Европейския съюз, тази защита включва приемането на решение, което отговаря на изискванията, присъщи на ефективната съдебна защита, поне на едно от двете равнища на посочената защита. Следователно, когато правото на издаващата държава членка предоставя компетентност за издаване на европейска заповед за арест на орган, който, въпреки че участва в правораздаването на тази държава членка, не е съдия или юрисдикция, националното съдебно решение като национална заповед за арест, към което се добавя европейската заповед за арест, от своя страна трябва да отговаря на тези изисквания. Според Съда такова решение позволява да се гарантира на изпълняващия съдебен орган, че решението за издаване на европейска заповед за арест за целите на наказателното преследване се основава на национално производство, което подлежи на съдебен контрол, и че лицето, за което е издадена националната заповед за арест, се ползва с всички гаранции, характерни за този вид актове.

От своя страна, второто равнище на защита предполага, че съдебният орган, който съгласно националното право е компетентен да издаде европейската заповед за арест, по-специално следи за спазването на необходимите условия за издаването ѝ и с оглед особеностите на всеки случай извършва преценка по въпроса за пропорционалността на посоченото издаване. Освен това издаващият съдебен орган трябва да може да предостави на изпълняващия съдебен орган сигурността, че с оглед на предоставените от правния ред на издаващата държава членка гаранции той действа независимо при упражняване на функциите му, свързани с издаването на европейска заповед за арест. По-конкретно тази независимост изисква да съществуват собствени устройствени и организационни правила, които да гарантират, че при приемането на решение за издаване на такава заповед за арест издаващият съдебен орган не е изложен на какъвто и да било риск по-специално да му бъдат дадени конкретни указания от изпълнителната власт. Накрая, когато правото на издаващата държава членка предоставя компетентност за издаване на европейска заповед за арест на орган, който, въпреки че участва в правораздаването на тази държава членка, сам по себе си не е юрисдикция, решението за издаване на такава заповед за арест, и по-специално пропорционалният характер на такова решение, трябва да може да подлежи в посочената държава членка на съдебно обжалване, което изцяло отговаря на изискванията, присъщи на ефективната съдебна защита.